

مستطابق

۱۳۲۶

درسمادته یکی پوسه خانه فارشوسنده
دائرة مخصوصه در
محل اراره:

مستطابق موافق آثار جدید مع المنوبه قبول اولنور
درج ایلمین آثار اعاده ارتاز
انظار:

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دن باحث هفته لقی رساله در

درسمادته نسخه سی ۵۰ باره در

قیریلده دن مقرا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر.

درسمادته پوسه ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور.

تاریخ تاسیسی:

۱۱ تموز ۳۲۴

مؤسسلری: ابوالملا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

سنه لکی القایلی

۳۵ ۶۵

۵۰ ۹۰

۵۰ غروشدر.

درسمادته

ولایاته

ممالک اجنبیهده

برنجی سنه

۳۲۶ ذی القعدة ۲۳ پنجشنبه ۴ کانون اول ۳۲۴

عدد: ۱۷

نجائب قرآنیة

سورة نساء: آیت - ۵۷

«ياايهاالذين آمنوا اطيعواالله واطيعواالرسول واولى الامر منكم فان تنازعتم في شئ فردوه الى الله والرسول ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر ذلك خير واحسن تأويلا»

[خداوند حکیم عزشانه حضرتلری آیت سابقهده اهلنه تفویض امانات ایلملری و عدل ایله حکم ایتملری ولایه امورده بطریق العموم و یاخود بطریق الخصوص امر ایتمکدن صکره بوآیت کریمهده دخی امراء حق و ولایه عدله اطاعت و انقیاد ایلملری ناسه امر ایلملری بیور. یورکه] ای ایمان ایلملر الله اطاعت ایلمک. و رسولنه و سزندن اولی الامر اولانلره دخی اطاعت ایلمک. [حق و عدله رعایت ایتملری اول امرده ولایه امورده امر اولنوب صکرهده انلره اطاعت ایلملر ناسه امر بیورلمی، انلره اطاعتک و جوبی حق و عدل اوزره دوام ایتملریله مشروط بولندیغنه تنبیه ایچوندیر. معلومدرکه بر حکم بر صفت ایله موصوف بولان برشیئه تعلیق اولندقدده حکمک موصوفه تعلیق اوصفت ایله اتصافی قدر تقدیر اولنور. و شوالده ولایه امورده طاعتک و جوبی انلرک محق و عادل اولملری مقدارنجبه تقدیر ایلملریله جکی لزومی نمایان اولور، بناء علیه اطاعتی امر اولان اولی الامر ایله مراد امراء حق و ولایه عدلدر. ایلمی اکر برشیده تنازع [و اختلاف] ایلملر کز اوشیئی الله و رسولنه رد ایلمک. [امور دیندن بر خصوصده سزکله ولایه امور کز بیننده اختلاف ظهورده کلور ایسه کتاب و سنته مراجعت ایلمک. اوشیئک حکمی کتاب و سنتده بولنورسه انکله عمل اولنور،

بولنازسه کتاب و سنتده مذکور اشباه و نظائرینک علل و اسباب حکمی تأمل ایلملرک امر مختلف فیه و اشباه و نظائرک احکام منصوصه سندن استنباط قلدنور. [اکر سز الله و یوم آخرته ایمان ایتمشه کز. . . اختلاف ظهورنده امر ایتمک وجه ایله کتاب و سنته مراجعت ایلمک. الله ایمانی اولان بو مراجعت امرینه مخالفت ایتمز. یوم آخرته ایمانی اولان اوزور جزاده کی عقاب الهی بی دوشونه رک امره مخالفتدن تحاشی ایلمر.] بو [یعنی کتاب و سنته مراجعت سزک ایچون] خیر [واصلح] در و [حد ذاتنده] مال و عاقبتجه پک کوزلدر .

ابوهریره رضی الله عنه حضرتلرینک روایتی اوزره خواجه کائنات علیه افضل التحیات افندمن بیور مشارددرکه «من اطاعنی فقد اطاع الله و من عصانی فقد عصاه و من یطع الامیر فقد اطاعنی و من یعص الامیر فقد عصانی». بکا اطاعت ایلمن محقق الله اطاعت ایتمش اولدی. و بکا عصیان ایلمن محقق الله عصیان ایتمش اولدی. و امیره اطاعت ایلمن محقق بکا اطاعت ایتمش اولدی. و بحدیث نبوی امیره اطاعتک الله و رسولنه اطاعت دیمک اولدیغنی و امیره عصیانک الله و رسولنه عصیان دیمک اولدیغنی بیان بیور یورکه امرايه، ولایه امورده نه قدر اطاعت و اخلاص لازم اولدیغنه ارشاد ایچون بویان حالیدن دها بلیغ بر بیان اوله ماز. بونکیچوندیرکه امت اونه دینبری ال اله و یرره رک اورنک امامت کبری اطرافنده سلسله بند اطاعت و انقیاد اوله کلشلدر. بوزنجیر اطاعتی قیروب خارجنه فیرلامق خروج عن طاعة اللهدر.

فی الحقیقه جمیت ایچنده یشامق انتظامه و انتظامک حصولی انتظام سزلانی منع ایلمه جک بر قوه غالبیهده محتاج بولندیغندن بویله بر قوتک وجودی ضروریدر. بوقوتک دوام و بقای ایسه انک خارجده

تجلیکاهی اولان اولی الامرہ انجق اطاعت و اخلاص ایله میسر اوله . بیلہ جکندن اولی الامرہ عن صمیم القلب ارتباطک وجوبی منطق و حکمت ایله ده ثابتدر . فقط مصالح عمومیه نیک حفظ و صیانتی مرضی الہی اولوب حتی حقوق عامہ نیک شانتی تجیل ایچون نام الوہیتہ اضافله حقوق اللہ دنیلیدی و مصالح عامہ کوزہ و ملینجه اولی الامرک نیک غائیة نصبی اولان امر انتظام و آسایش مختل اوله جنی جهتله اولی الامرہ اطاعت انلرک احکام شرعیہ و قوانین مملکتہ منقاد بولنلریله مشروطدر ، بوحودود تجاوز ایدیلنجه بالطبع رابضة اطاعت چوزیلور .

نقل اولنورکه مسلمہ بن عبدالمک اتقیای تابعیندن ابو حازم حضرتلرینه : سز بزه « واولی الامر منکم » قول شریفی حکمنجه اطاعت ایله مأمور دکلئ سکر ؟ دیدی . ابو حازم حضرتلری : اوت سزه اطاعت ایله مأمورزه . فقط بوسرک حق وعدله مطیع اولمک زایله مقیددر . سز بوحدی تجاوز ایدرسه کز « فان تنازعتم فی شئ فردوه الی اہ والرسول » قول گرمی ایله سز دن حلیة مطاعیت نزع اولنمشدر جوانی و یردی . خواجه کائنات علیه افضل التحیات افندمن : « لاطاعة لمخلوق فی معصیة الخلاق » بیوردی . خالقه عصیان اولان اموردہ مخلوقه طاعت اولماز . خلفاء راشدین رضی اہ عنہم حضراتی : « اطیعونی ماعدلت فیکم فان خالفت نلاطاعة لی فیکم » دیرلر ایدی . بن سزه عدالت ایتدکجه بکا اطاعت ایدک ، شاید حقه مخالفت ایدہ جک اولورسہم آرتق سزک بکا طاعتکز قالماز . جناب فاروق مہابتلی اولقله برابر استماع حقه پک مائل ایدی ، حتی دیر ایدی که « لاخیر فیکم مالم تقولوا ولاخیر لی مالم اسمع » . سز حق سوبله مدکجه سزده خیر یوقدر ، بن ده حق استماع ایتدکجه بنم ایچون خیر یوقدر . عوف بن مالک الاشجعی رضی اہ عنہ حضرتلرندن مروی اولدینی اوزره رسول اہ صلی اہ علیه وسلم افندمن بیوردی که « اخبارکم ائمتکم الذین تحبونهم و یحبونکم و یصلون علیہم و یصلون علیکم و شرارکم ائمتکم الذین تبغضونهم و یبغضونکم و یلعنونهم و یلعنونکم - الحدیث » . سزک اخبارکز اول ائمه کزدرکه سز انلری انلر سزی سورلر و سز انلره دعاوئنا انلر سزه دعا وئنا ایدرلر . اشرارکز دخی اول ائمه کزدرکه سز انلره بغض انلر سزه بغض ایدرلر و سز انلره لعن و نفرین انلر سزه لعن و نفرین ایلرلر .

جاراہ الخوارزمی تفسیرنده دیورکه « آیت کریمہ ده اطاعتی امر اولسان « اولی الامر » ایله مراد امراء حقدر . امراء جور دن اہ ورسولی بریدرلر . « واولی الامر منکم » قول شریفی ماقبلنه معطوف اولمغله امراء واقعا جناب حق ورسول اکرمی ایله وجوب اطاعتده جمع اولنمشلرسده بونلرایله مراد انجق اول امراءدرکه انلر ایشار عدل و اختیار حقده وعدل وحق ایله امر و اضدادندن نهیده جناب حقه ونی ذیشانہ موافقت ایدرلر : خلفاء راشدین و بونلره حسن اتباع ایدن امراء کبی . امراء جور بوشرف عطفه ، بومقام عزت و تکریمه لائق و چسپان دکلدلرلر . جناب حق اولی الامرہ اطاعت خصوصنده کی امر الہیسنی اولا آنلرک اماناتی اهلنه تفویض ایتلری و بین الناس عدل ایله حکم ایتلری ، ثانیاً اشکال و اشتباه واقع اولان مواده کتاب وسنتہ مراجعت قلملریله

تقیید بیوروب شواطعت خصوصنی شک و شبهہ قطعاً محل قلمیه حق صورتده بوایکی وجه ایله مشروط قلمش ایکن امراء جورہ اطاعت فصل لازم کسور ؟ اول امراء جورکه انلر نه اهلنه تفویض امانت ایدرلر ، نه عدل ایله حکم ایدرلر ، نه کتاب وسنتہ مراجعت ایدرلر . انلر انجق حظوظات نفسانیہ لرینک آرقه سنه دوشوب او حظوظات کنیدلرینی نرہیه سوق ایدرسه اورایه کیدرلر ، بومقوللر جناب حق ایله رسول اکرمی عنندنه اولی الامر بولنانلرک صفاتندن منسلخ درلر . بونلر ولایة امور دکل ، « لصوص متقلبه » در . کنیدلرینه الک لائق اولان عنوان بودر . امام غزالی رجه الله حضرتلری « احیاء العلوم » ده کتاب الامر بالمعروف والنہی عن المنکرک باب رابعنده ، زبرده مآل و مؤداسی ترجمه اولنان حکایه بی نقل ایدیلور :

« محمد بن مهاجر بن ابی مسلم الانصاریدن نقل اولندی بی اوزره خلفاء عباسیہ دن ابو جعفر المنصور ، ایضای فریضة حج ایچون مکة مشرفه یه کلوب « دارالندوه » یه نزول ایتشیدی . دارالندوه : قریشک دائماً اجتماع ایدوب مشاوره ایتدککری محل ایدی که صکره لری خلفای اسلامیه مکة مکرمه یه کلدکجه بومحله نازل اولورلرایدی . منصور بوراده بولندی بی مدتجه هر کجه طلوع فجر دن اول بیت الله المعظمه طواف ایچون چیقار ، طواف ایدر ، نماز قیلار ، کیمسه بونی بیلز ایدی . طلوع فجرده دارالندویه عودت ایلر و مؤذنلر کلوب وقتک دخوانی اعلام ایللریله صلاۃ اقمه اولنوب خلیفه مشارایه امام اولور ، غازی قلدریر ایدی .

برکجه ینه برمتاد سحر وقتنده کعبه ده طواف ایدرایکن « ملتزم » جهتندن بر آدم ایشیدی که : [روی زمینده بنی و فسادک ظهورندن وحق ایله اهل حق آره سنه حائل اولان ظلم و طمعدن یارب ! سکا شکایت ایدرم] دیه متصل ندا ایدوب طور یور . ملتزم : حجر اسود ایله باب کعبه نیک آره سنه دینور . منصور تکرر ایتدکده اولان بوندان طولانی طوافنده استیجال ایدوب اکمال ایتدی ، بر حالده که آرتق او آدمک آوازه سیله قولقلری طولدی . بونک اوزرینه کعبه الله العلیادن ، اومطاف انس و ملکدن چیقوب مسجد شریفک بر جهتنده اوطوردی و همان برینی کوندروب او آدمی یاننه چاغیرتدی . او آدم قالقوب ایکی رکعت نماز قلدی و متعاقباً حجر اسودی زیارت ایتدکدن صکره حضور خلیفه یه کتدی . منصور — روی زمینده بنی و فسادک ظهورینه وحق ایله اهل حق آره سنه حائل اولان ظلم و طمعه دائر بوایشتدیکم سوزلرکله نه دیمک ایسته یورسین . قولقلرمک ایچنده چین چین اوتن شو سوزلرله الله بیلورکه بنی دخلسته ایتدک ، مضطرب قلدک .

او آدم — یا امیر المؤمنین ! بنی نفعدن امین قیلارسه ک احوال جاریه بی تفصیلاً سکا عرض ایدیم ، یوقسه منحصرأ نفسم ایچون استعطف ایلرم ، زبرا قور قومدن کندمه مالک دکلم ، ذهنم نفسله مشغول .

— نفسکدن سکا امان و یردم ، قورقه سوبله . — کنیدی بی طمع بوریبوب حتی طبعی کنیدیله حق آره سنه وروی زمینده ظاهر اولان بنی و فسادک اصلاحنه حیولت ایدن کیمسه یا امیر المؤمنین ! سنسین .

— تأسف ایدرم سکا آبیچاره! بنم نهیه احتیاج وارکه بنده حرص و طمع اولسون؟ سیم وزر المده، تلخ و شیرین آووجه.

— یا امیرالمؤمنین! عجباً سنک قدر حرص و طمعی اولان واری؟ جناب حق سنی مسلمینک امور و امواله راغی و نکهبان قلمشیکن سن آنلرک امورنده ذهول و غفلت ایتدک، انلرک اموالی جمع و ادخاره نصب نفس اهتمام ایلدک، سنکله انلر اره سنده کیرج و طوغله دن بنالر و تیموردن قبولر یاندک، قبولرک یانده مسلح حاجلر اقامه ایتدک، کندیکي اوانشا ایتدیکک سرایلرده، قصرلرده حبس ایلدک، جبات اموال ایچون اطراف و اکنافه محصللر کوندردک. برطاقم ظالم وزراء و اعوان اتخاذه ایتدک که ملک و دولته نافع بر شیئی فراموش ایتسه که اوشیئی سنک خاطرکه کتور منزلر، مواد خیریه ته تشبث ایلسه که سکا معین اولمازلر. بو وزراء سوئی ناسه ظلم ایتدک اوزره اموال ایله، اسب و سلاح ایله تقویه ایتدک. اسلارینی ذکر و تخصیص ایتدیکک اشخاصدن بشقه نزد ملوکانه که کیمسه کیرمسون دیه امر ایتدک. امر ایتدک که مظلوملر، دادخواهلر، بی نوالر، سفیل و عریانلر، قدر و مرتبه لرلی دون اولانلر حضورده چیقارلسون. حالبوکه بونلردن هیچ بر فرد یوق که بیت المالده آنک حق اولسون، نفسکه خاص قلدیفک، سائر تبعه ک اوزرینه ترجیح ایلدیکک، یانکدن آیرلاملرینی امر ایتدیکک بوشر ذمه ناک بحرام ایسه بالوجوه محاط التفات و عنایت اولدقزینه کوره ولی نعمتلرینک سلامتته خدمت ایدم جک یرده بالعکس محالرندن جبات ایتدیکک اموالی اهلنه و ماهولیه صرف و تقسیم ایتدیککی بهانه ایدرک دیدیلرکه بو، مال اللهه اللهه خیانت ایتدیککی حالده بزنیچون اکا خیانت ایتدلم که او بزه مسخردر. بویه دیوب یدلرنده قول و قرار ایتدیلرکه احوال رعایا و بریادن منفعتلرینه موافق دوشنی سنک سمکه ایصال ایتسونلر، ایشلرینه کلمه بن شیلردن سنی خبردار ایتسونلر، شاید سنک برعالمک [محصلک دیکدر. و العامل هو الذی یبعثه الامام بحبایة الصدقات - جمع الانهر فی شرح ملتقى البحر] چیقوب انلره مخالفت ایدم جک اولورسه حقنده طرف سلطنته اهانت و خیانتی ایما ایدر بعض فتریات ترتیب ایدرک ائی تبعید ایتسونلر، بو صورتله انک حمله و وصولتی بر طرف ایتسونلر. سنکله انلرک بو حاللری عالمه یاییلجه وزراء و مقربین ناسک کوزنده بیودی. مهابتلری قلوب عامه یی بوریدی، کافه انام بونلرک شر و مکیدتلرندن خوف و هراس ایدر اولدی.

احوال مشروحه نیک نتائج طبیعیه سندن اوله رق ایلک اول هدایا و اموال ایله بونلره رشوت و برن سنک عالمک اولدی. بو واسطه نیک استلزام ایلدیککی حامیه استناداً اعمال تبعه که ظلم ایتدکک باشلادیلر. صکره و جوهر و اغنیا طاقی مادونلرنده بولان عجزه عباد ظلم و اعتساف ایدم بیلک ایچون انلرده بو واسطه سهل الاموره مراجعت ایتدیلر. ایشته حرص و طمع سببیه بلاداه بغی و عدوات ایله طولدی و سن واقف اولمديکک حالده بوفرقة مغلبه سلطنتکده سکا شریک اولدی.

برمغدر کلوب حقنده روا کوریلن ظلمدن شکایت ایتسه حضورکه دخولدن منع اولنیور. ناسه کورندیکک زمان سکا بروقه یی عرض

ایتمک ایتسه لرسنی کور یورلرکه بویولنده معروضاته مساعدده ایتیورسین. مظالم ناسه نظارت ایتدک اوزره بر صاحب دیوان مظالم [عصر مزده عدلیه ناظرینه معادل دینله بیله جک بر مأمور ایدی] نصب ایتدک. حالبوکه انک نزدینه بر مظلوم کلدیککی خواص و مقربینک طویه جق اولسلر او مظلوم حقنده وقوع بولان اعتسافک سکا عرض اولنما سیچون کندوسنه خبرلر کوندیریورلر. صاحب دیوان مظلومک شکایتنه اجابت ایتدک ایتسه بیله مقربینک قورقوسندن آرزوسنی اجرا ایدم یور. بونکچوندیکک مظلوم لایتنقطع صاحب دیوان وظالمک یانته کلوب کیدر و حالنی یانه یاقیله اکلا دیرسه ده بی سود اولوب صاحب دیوان بر جوق سبب و بهانه لرله انی باشندن دفع ایدر، اگر مظلوم اوغراشه اوغراشه نهایت سن خلقه کورندیکک زمان حضورکده رفع ندای تظلمه موفق اولسه بیله دیکرلره موجب خوف و عبرت اولق ایچون او بیچاره ضرب الیم ایله ضرب اولنیور، سن ده بونی کوردیکک حالده منع ایتیورسین. بو حال اوزره اسلام و اسلامده بقا نصل تصور اولنور؟ او آدم جریان ایدن احوالی حضور خلیفه ده بو صورتله بسط و تقریر ایدوب بعض حکایات و مواظ دخی علاوه ایلدیه منصور اره یرده دونن دسائس و مظالمی اکلا یرق تأثرندن اول قدر اغلادی که آه وزاری، فریاد و فغانی اورته انی طوتدی و [کاشکی بن خلق اوانوب ده وجودم صورت پذیر اولمیه ایدی] دیه اسفلر اظهار ایتدی.

ملکینی تخریب ایتدک تحت نشینان علا

ایشته منصورک فغانی عبرت آور برصدا

داغا ترفیه امتدر مرادی انلرک

عکسینی نشر ایتسه ده یغما کران بی حیا

صکره او آدمه دیدی که ملک و ملت حقنده علامت خیر کوردیکک، سبب سلامت و سعادت بیلدیکک شیلری الله ایدم بیلککم ایچون چاره م ندر؟ حالبوکه بن کیمی کوردسه خان حقیقی، صادق بر آدم بوله مدم. — یا امیرالمؤمنین! ره نمای حقیقت اولان اعظمیدن آیرله.

— بودید کلرک کیملردر؟

— بونلر اول دانشوراندرکه علم و وقوفلریله حرکت ایلر، حطام دنیا به قایلماز، ملک و دولته صداقتی حب مال و جاهه ترجیح ایدرلر. — بونلر بندن قاجدیلر.

— بونلر سندن قاجدیلر، چونکه مقربلرکده سنک تجسم ایفن مسلککه کندیلرینی سوق ایدرسین دیه قورقدیلر. لکن سن قبولری آج، حجاب و ستره لرلی خفیفلشیدر، مظلومه یاردم ایدوب حقنی ظالمن آل، مظالمی منع ایت، مشروع اولان تکالیفی اخذ ایدوب ماهولیه صرف ایت، بن تعهد ایلرم که اوسسندن قاجانلرینه یالککه کلورلرده سنکله تبعه کک صلاح و سعادت ایچون سکا معاونت ایدرلر. محاوره بو نقطه یه واصل اولنجه منصور الارینی قالدیروب [اللهم! شو ناصحک، شو خیر خواهک قولیه عمل ایتدکک بنی موفق ایت] دیه جناب محب الدعواته تضرع و نیاز ایدر. — انتهى — مع بعض التصرف

فقط شوراسی ایچه دوشونللی درکه برملتک اصل باعث ادباری کندیدر . برملت یکدست وفاق اولدقجه هج روقت ظلم واسارت بیوندیره . غی الله کیرمن . برقوم کندیلرنده اولان حالت جیله یی تغییر ایتدکجه جناب حق انلره انعام ایتمش اولدینی نعمت حضور وعافیتی تغییر ایتمز . بالمعکس برقوم فساد اخلاقه مبتلی اولورسه رفاهیت ونعم ایتدنه خوشحال اولقی لطفی انلردن زائل اولور . اوقومه نکبت حلول ایدر . تاریخلره مراجعت اولنسون ، سلطنت ودولتلی عمو ومنقرض اولانلر هپ اخلاقی بوزلمش اقوامدر . برقوم بوزولنجه افرادی ارسنده مرحمت وشفقت ، حقوقه رعایت ، عهده وفا ، صدق وصفا ، صلابت ملیه ، شهامت وجدانیه ، ملاحظه حقوق عامه قالمز . بوامورخیریه اوبدبختان نظرنده هپ موهوماندن عد ایدیور . یالکز ترویج مفاسد ایچون بو کلمات مجله انلرک دیلارنده دوران ایدر . پرده خفایا التنده منفعت ذتیله لرینی تعقیب ، ملکی تخریب ایلدکلی حالده بوروش ورفتاره وجدان نامنه زیب وزینت ویره رک حیا ایتدنه ندر سوبله منزل . بر قومک ماهیتی اخلاق وعاداتیه تقوم ایلدیکی وحقی اخلاق امت اوزرینه مؤسس بولنمیان قوانینک ملک وامتک برباد وپریشانه سبیتی متعارفدن بولندینی حالده اخلاق امتی هیجه صایارلر . اخلاق امتی محافظه بشقه اقوام فاعله نک کالاندن اقتباس بشقه ایکن بویکی جهتی بری برینه قاریشدیروب اخلاق امتی محافظه داعیه سنده بولنانلری عن جهل عدو کالات دیه انهام ایدرلر . کذب ودروغ ، حقد وحسد ، بغض وکینه ، ظلم وعدوان ، تجسس بواطن ، افترا وبهتان ، ترجیح منافع ذاتیه ایله بری برلرینه بلا ومخت اوله رق آسایشلری حضور وراحتلری مناسب اولور ونهایت رابطه اجتماعیلری چوزیلرک برباد وپریشان اولورلر . برقوم بوزولنجه حکومت متبوعه سنک معاملات چیقیرندن چیقار ، اداره امور سکنه دار ومعاملات هرج ومرج اولور ، مظالم حدینی آشار ، برطاقم ارادل واجلاف یوز بولور شمارر ، حکمدار بولنان ذات اغفال اولنور ، بی یار ومعین قالور . مناصب دولته استیلا ایدوب متبوع مفخم ایله تبه سی ارسنه حیلات ایدن خونه منافع ملک وامتی پایمال ایده جک نیجه سوزشلی اویونلر اوینارلر . ملتده ایسه حقوقی مدافعه ایده جک قان قالمز ، حقارت ومذلت التنده یاشار .

معلومدرکه افعال حکومت افکار امت ایله توأمدر . وخدیث نبویه « کانتکونون یولی علیکم احکم » وارد اولمشدرکه سزک بولندیفکر حاله کوره ایچکزدن بریکز سزک اوزریکزه ولی الامر نصب اولنور . سز صالح ایسه کز ولی الامر کزده صالح . اگر سز صالح ایسه کز ولی الامرده صالح اولور دیگدر . مریویدرکه موسی علیه السلام مناجاتده : یارب ! سنک رضاکی ، غضبکدن تمیز ایدن علامت ندر دیه سؤال ایتدکده کندینه وحی اولندی که : بن ناسک اوزرنده آمر اوله رق اختیارینی قوللانورسهم بونیم انلردن خشنود اولدیمه علامتدر واکر اشرار ناسی انلرک اوزرینه آمر قیلارسهم غضبه علامتدر . حجاج بن یوسفه دینلیدی که : سن نیچون عمر کی عدالت ایتمورسین ؟ سن انک عهد خلافتنه یتشدک ، انک عدل وصلاحی کورمدکی ؟ بوسؤالی ایدنلر .

حجاج شو مفید ومختصر جوابی ویری : — [تباذروا تعمر لکم] صلاح حالده ابوذر قبیله سی کی اولک ، بنده سزه عمرتک ایدهیم ، عمر کی بنده سزه عدل ایله معامله ایدهیم .

حضرت عمر رضی الله عنک علو قدر وشاننه باقی که حجاج کی اشهر ظله بیله عمرک ایتک ایسته یور . حکایه اولنورکه قیصر روم جناب فاروقه بعض هدایا ایله برسفیر کوندرمش . سفیر مدینه یه وصولنده سرای خلافتی صورار . دیملرکه سنک تخیل ایتدیگک کی خلیفه نک او یله مدبذب ومختشم سرایلری یوقدر ، انک اوافاجق بر . خانه سی وار . صکره سفیره خانه عمری کوسترمش ، باقی : برکلبه حقیرانه ! خلیفه یی صورمش ، امر احتساب ایچون چارسویه کیتدی جوابی آلمش . تجری ایدر ، برده کوررکه خلیفه التده کی قیرباجی باشک الله یا صدق ایتمش ، زقاقده بر دیوارک کولکسی التنده یاتور . سفیر آوازه مهابتی جهانی لرزه ناک ایدن خلیفه یی بو حالده کورنجه حیرته قالب دیرکه : عدالتک حسیه نفسکدن امین اولدکده ایستدیگک یرده اویودک ، بزم امراض ظلم وجور ایتدکلرندن حصون وجیوشه محتاج اولدیلر .

الحاصل برقومک کرک افرادنجه کرک هیئت مجتمه سنجه مظهر وکرفتار اولدینی حال کندی استعداده کوره در . لطف اولسون قهر اولسون اوحالی کندی استعدادی تولید ایدر . اکابر امت بومعنایه دیگر برمقامده « ورود الامداد بحسب الاستعداد » نظر عارفانه سیله اشارت ایتملردر .

استطراد

بعض اجانبک استهزا آلود زعملی کی بزده منصب امامت وحی والهام طریقله طرف الهمیدن توجیه اولتماز ، امام نصبی یعنی امت اوزرینه ریاست عامه سی اوله جق ذاتی نصب وتعیین ایتک امته واجب بروظیفه مهمه در . بوجیه اسلامیتده اوقدر اهم مهماتدرکه حتی رسول اکرم صلی اه علیه وسلم افندمن عالم بقای تشریفلرنده امت ابتدا امام نصب ایدوب صکره جسد پاک محمدی یی تجهیز وتکفین ایله روضه مطهره لرینه تودیع ایتدیلر . بودیدنه دیرینه امت الی یومنا هذا باقی اولوب خلفی نصب اولندقجه هیج برخلیفه دفن اولنمادمشدر . ایشته امام المسلمین اولان ذواتک نصب وتعیینلری زماننده راسمه بیعت اجرا اولدینی کی رعیه اوزرینه تصرف مصلحت منوط اولوب مصلحت عامه یی متضمن اولمیان تصرفاتک نفاذی اولدیفندن معاملات حکومت دخی مراقبه امت وصوالح مملکت ایله مشروطدر .

امامت بحی علم کلامک امهات مسائلنددر . مسلمین ایچون کند . یلرینک احکامی تنفیذ ایدر ، حدود شرعیه سی اجرا ایدر ، سرحدلرینی تحکیم وتقویه ایدر ، جیوشنی تجهیز ایدر ، صدقاتی اخذ وجبایب ایدر ، متغلبه ایله خرسزلری وقطاع طریق قهر وتدمیر ایدر ، جمعه وبایرام نمازلرینی اقامه ایدر ، بین العباد واقع اولان منازعاتی قطع ایدر ، الحاصل قوانین شرعی اقامه ، هیئت وشوکت امتی محافظه ایلر برامام لابدددر .

منصب امامتی حاضر اولان ذات مهام امورك مرجع عامی بولنديفندن
کورنلی دره دشمنلردن وظلمه نك استیلا سندن خوف ایدنك اعین ناسدن
مختفی اولماملی دره ، زیرا ریاست عامدسی بولسان ذات اختفا ایدنك
اولورسه نصب امامك علت غایه سی اولان انتظام امور مختل اولور.
بو بابه زیاده تفصیلات آرزو ایدنلر مطاولات کتب کلامیه مراجعت
ایتسونلر .

حکمنار حضرتلرینك قدر و منزلتی بعض عرفای امت شویله
تصویر ایتشدن :

پادشه پاسبان درویشست
کرچه نعمت بفر دولت اوست
کوسفند از برای چوبان نیست
بلکه چوبان برای خدمت اوست

تکمله

اُمّة حنفیه رحمه الله حضراتی عنندنه امام المسلمین حضرتلرینك
قریشی اولمسی شرط دکلدنر . « الاُمّة من قریش » حدیث شریفنك حکمی ،
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزدن صکره اوتوز سنهده تمام
اولان خلافت کامله زمانه مقصوددر . بحجة الفتاوانك کتاب البغائنده
مسطور اولان ایکی نقل بروجّه آتی ذکر اولنور :

« قال ابوحنيفة رضى الله تعالى عنه واصحابه : لا يشترط لصحة تولية
السلطان ان يكون قریشياً . . »

تحفة الترك للعلامة الطرسوسی

« ثم في زماننا سقطت القریشیة ضرورة حتى یقام الجمع والاعیاد
وتصح الانکحة بدونها . قال علیه الصلاة والسلام اجمعوا واطيعوا ولو
استعمل علیکم عبد حبشی . . »

تعديل العلوم للعلامة صدر الشریعة

برکت زاده اسماعیل هفنی

صفحات حیاتدن

سبغی بابا

کچن اقشام اوه کلدن . دیدیلر : سبغی بابا
خسته نمش ، یاتیورمش .

— ندسی وارمش عجباً ؟

— بیله یز ، اوغلی خبر ویردی کچرکن بوصباح .

— کاشکی بن اوده اوله یدم . . اسف ایتدم ، واه واه !

برفر یوقی ، ویرک . . نرده صوپام ؟ قیز چابوق اول . .

کجیکیرسم قالدیرم بکلهمیک . . زیرایول

هم اوزون ، هم ده باتا قدر . .

— ده اعلایکیز :

تیزه کز کلدی ، بواقشام دکلز بز یالکیز .

صوپا بر الده ، قیریق جاملی فنر بر الده ،
بوشانان یاغمور ایلک کرده ، چامور تابلده !
ایکی اوچ یوز سنه اول دوشه ن قالدیرمک
جایجا یادنهایسی اولوب ، باستونک
نادرا یوقلا یه رق بولدیغی اججار رمیم
اوزرندن سه کهرک خلی زمانلر کیتدم .

دها سیرکشیویز منی اوطاشلر کیدرک ؟
دوشدی آرتق بزه کوللرده سباحث ایتک !

یا قاموزلر یالدرق هر ایکی یاندن فنم ،

زورق آسا یوزویوردق ، اویوزر ، بن یوزرم !

چوقی یوزدک بیلهم طوپراغی بولدی نه یسه ،

فنم باشلادی اطرافنی تک توك حسه .

واقعا بنده یورولدم ، اوققط پک یورغون . .

باقیوردم دها نخجورانی اوستنده اونک :

کاه اولور ، کورکی چارپار صیواسز بر دیواره ،

کاه اولور ، مرده شعاعاتی دوشر بر مناره ،

کاه بر سقنی چوکوک خانه نك آلتنده قوشار ،

کاه بر معبد فرسوده نك اوستندن آشار ،

وقت اولور پک صاپه یرلرده ، باقارسک ، طولاشیر ،

صوکره اک قورقولی اشخاصه چکنز صاناشیر !

کیجه نك ستره یلداسنی چکمش ، صریان ،

صوقولوب بر صاچا نك آلتنه کویا اویویان

خانان کشته بیکلرجه سفیلان بشر ،

سسی دینمش یووالر ، خاکه سربلش اولر ،

قوجه سندن بوشانان بر سوری نسوان ذلیل ،

لانده سندن آتیلان بر آلائی اطفال سفیل ،

لجّه ظلمت ایچنده قاپاران مزبله لر :

اوی صرئنده سوقاقلرده کزن مائله لر !

کیجه رهزن ، صباح اولمازی باقارسک سائل !

سرسری ، دربدر ، آواره ، حرامی ، قاتل ،

نه قدر منظره لر وارسه نظر سوز ورذیل

بکا کوسترمه دن اولمازدی بزم کور قندیل !

یا اویچاره ده رحمت صوی نوش ایلهرک ،

ختم انفاص ایدیویز منی همان « جیز ! » دیهرک ؟

اوزمان سامه نك ، لامسه نك سوقيله

یوروین کورلره دوندم ، اونه دهشتدی هله !

صوپام آرتق بکا هم کوز ، هم آیق ، هم الدی . .

نه بلان سوبایه یم قلبه خشیت کلدی .

هله یاربی شکر ، قارشیدن اوچ دانه فنر

کچور . . صاپایه رق طوغرو یورورلرسه اکر ،